

Geografická olympiáda pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
41. ročník, školský rok 2012/2013
Obvodné kolo
Písomný test pre kategóriu I – ZŠ (5. ročník)
Monotematická a teoretická časť - úlohy

Meno a priezvisko: .....
Škola a trieda: .....
Počet bodov: .....

---

1. *Doplň správne pojmy do nasledujúcich viet. Pomôžu ti predtlačené písmená:
  - a) Rozdiel medzi počtom narodených a počtom zomretých za rok sa nazýva prirodzený ___ R ____.
  - b) Najstaršie stopy a pozostatky človeka sa našli vo východnej časti kontinentu ___ K__.
  - c) Najviac ľudí na svete rozpráva ___ M jazykom.
  - d) D_____ sú vedci, ktorí sa zaoberajú výskumom obyvateľstva a populácie.
  - e) ___ D_____ je náboženstvo prevládajúce v Indii.
  - f) Prví ľudia prešli do Ameriky cez ___ R_____ prieliv.
  - g) Pôvodní obyvatelia Nového Zélandu sú ___ O ___.
2. *K akej rase patrí väčšina
  - a) obyvateľov severnej Afriky? K ..... rase.
  - b) domorodých obyvateľov Austrálie? K ..... rase.
  - c) amerických Indiánov? K ..... rase.
3. V nasledujúcich výrokoch označ písmenom P pravdivé a písmenom N nepravdivé tvrdenie:
  - a) Planéta Zem sa otáča (rotuje) okolo vlastnej osi od východu na západ. ....
  - b) Keď je priklonená k Slnku severná pologuľa, v Austrálii majú zimné obdobie. ....
  - c) Jeden obeh Mesiaca okolo Zeme trvá 24 hodín 56 minút 4 sekundy. ....
  - d) Keď prechádzame dátumovú hranicu (180-ty poludník) zo západnej pologule na východnú, pridáme v dátume jeden deň. ....
  - e) Najkratšie rovnobežky sú severný a južný pól. ....
  - f) V mesiaci december sú na Slovensku dni dlhšie ako noci. ....
4. Doplň názvy oceánov:
  - a) ..... oceán obmýva Afriku, ale neobmýva Ameriku.
  - b) .....oceán obmýva Európu, ale neobmýva Afriku.
  - c) ..... oceán obmýva Ameriku, ale neobmýva Európu.
  - d) ..... oceán obmýva Antarktídu, ale neobmýva Austráliu.
5. Doplň správne pojmy do nasledujúcich viet:
  - a) Mapa je zmenšený obraz zemského povrchu. Zmenšenie vyjadrujeme pomocou ..... mapy.
  - b) Polohu rôznych miest na Zemi nám pomáhajú určiť ..... a ....., ktoré tvoria geografickú sieť.
  - c) Svetový čas je daný ..... poludníkom, ktorý prechádza mestečkom ..... neďaleko Londýna.

- d) Hviezda Polárka sa nachádza v súhvezdí .....
- e) Na južnej pologuli sa nachádza obratník .....
6. Zostav správne dvojice z nasledujúcich pojmov:
1. spln	A. Mesiac nevidíme
2. prvá štvrt'	B. vidíme osvetlený celý Mesiac
3. nov	C. Mesiac „dorastá“.
4. posledná štvrt'	D. Mesiac „cúva“.
- Správne dvojice: 1 ....., 2 ....., 3 ....., 4 .....
7. Z nasledujúcich písmen zostav pojmy, ktoré súvisia so Slnčnou sústavou:
- a) TER – PI – JU .....
- b) N – RUT – AS .....
- c) MÉ – AT – OK .....
- d) OV – TAR – N – LS .....
- e) IT – EL – S – TA .....
8. Uveď akou farbou sa zvyčajne na mape znázorňujú:
- a) rieky ..... b) nížiny ..... c) pohoria .....
9. Dopln do viet mená cestovateľov:
- a) Prvým človekom, ktorému sa podarilo zdolať Mount Everest v roku 1953, bol .....
- b) ..... dosiahol v roku 1911 ako prvý človek Južný pól.
- c) Objav Austrálie a Antarktídy sa pripisuje kapitánovi .....
10. V každom riadku vyčiarkni jeden pojem, ktorý do neho nepatrí:
- a) Merkúr, Venuša, Mesiac, Zem, Mars
- b) 40. rovnobežka, 100. rovnobežka, 20. rovnobežka, 60. rovnobežka, 0-tá rovnobežka
- c) rovník, obratník Raka, obratník Kozorožca, južný pól, nultý poludník
11. Odpovedz na nasledujúce otázky:
- a) Ako sa volal poľský astronóm, ktorý v 16. storočí dokázal, že Zem obieha okolo Slnka? .....
- b) Ako sa nazýva planéta Slnčnej sústavy, ktorá je najbližšie k Slnku? .....
- c) Aký je rovníkový polomer Zeme? ..... km
- d) Ktoré ročné obdobie začína 22. decembra v Austrálii? .....
- e) Ako sa volala prapevnina, ktorá sa približne pred 150 miliónmi rokov rozpadla na dva veľké celky? .....

Autor: RNDr. Lucia Šolcová, PhD.

Recenzenti: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD., Mgr. Gabriela Nováková, PhD.

Slovenská komisia Geografickej olympiády

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2013